

Modré radnice i Senát - vítězství zásadové politiky

23.listopadu 2006 Petr Sokol

V povolebním studiu jedné televizní stanice prohlásil po komunálních volbách mediálně známý politolog, že určit jejich vítěze není tak jednoduché. Argumentoval velkým ziskem nezávislých kandidátů a rozdílnými zisky stran v kategorii procent hlasů a procent mandátů. Budeme-li ovšem hledat vítěze voleb mezi politickými stranami, nenechají nás následující čísla na pochybách, kdo se stal vítězem. ODS se stala nejsilnější stranou ve všech 13 krajských městech a ve 20 ze 23 statutárních měst (mimo Most, Havířov a Karvinou), v 56 z 68 okresních měst a ve všech „číslovaných“ pražských obvodech. Voliči navíc karty rozdali tak, že v drtivé většině velkých měst mohla ODS sestavit koalici bez účasti levice. Tento fakt lze označit za hlavní novinku voleb, protože dosud byla komunální politika v Praze a zvláště v moravských městech rájem velkých koalic ODS-ČSSD.

Všude modro

Po letošních volbách může ODS teoreticky sama vládnout už nejenom Kladnu a Praze 13 jako před čtyřmi lety, ale hned několika velkým městům. Věvodí jim Praha, kde občanskí demokraté mají sami většinu nejenom v celopražském shromáždění, ale i v 19 z 22 velkých pražských obvodů. Vzhledem k odlišnosti Prahy ale stojí za vyzdvižení zejména nadpoloviční většiny v Českých Budějovicích, Hradci Králové, Teplicích, Děčíně a znovu i v Kladně.

Po poslaneckých volbách se hovořilo o modrých Čechách a oranžové Moravě. Ve volbách komunálních se už toto zjednodušené tvrzení použít nedá. Třeba v Olomouckém kraji občanskí demokraté vyhráli ve všech okresních městech a v krajském městě, kde sociální demokraté drželi posledních osm let post primátora nyní chybí ODS jen dva mandáty k absolutní většině a strana by mohla pohodlně vládnout i bez sociálních demokratů. Zvítězit ve všech okresních městech se podařilo také v Jihočeském a Karlovarském kraji a na Vysočině.

S výjimkou Moravskoslezského kraje, kde nejsilnější pravicová strana nestačila na mnoha místech na blok ČSSD-KSČM, znamenaly komunální volby určitou stagnaci pro ODS v Brně. Tam v městském zastupitelstvu ODS posílila jen o desetiny procenta a její dosavadní koalice s lidovci už nedisponovala většinou, což znamenalo obtížné hledání dalšího koaličního partnera a vyústilo ve vytvoření koalice pod vedením ČSSD, ale bez zastoupení ODS (a také bez KSČM). Bez ODS zůstane radniční koalice ještě v Mostě, kde se vítězná „strana-firma-družstvo“ Mostečané Mostu spojila s komunisty, a také v Havířově, kde pokračuje rudo-červená koalice.

Pokud bychom hledali nějaké rozdělení země podle volebních výsledků, oddělí se nám od zbytku země Moravskoslezský kraj. Tam i ve velkých městech vyhráli sociální demokraté (Frýdek-Místek) a komunisté (Bruntál, Karviná) a jejich koalice mohly dál ovládat městské rady (včetně Ostravy). S výjimkou Frýdku-Místku se ale podařilo ve všech zmíněných městech zamezit vytvoření koalice bez ODS. Největší cenu za účast v radě, ale musela zaplatit v Ostravě, kde přenechala sociálním demokratům post primátora a ČSSD na oplátku ukončila čtyřletou koalici s KSČM. Vyzdvihnout je možné i případ Bruntálu, kde ODS sestavila koalici bez levicových stran a vytěsnila vítězné komunisty.

Na úrovni okresních měst nebude ODS zastoupena v radě pouze v Příbrami a Tachově (ČSSD se zde spojila otevřeně či skrytě s komunisty) a v Jablonci nad Nisou, Rychnově nad Kněžnou a Semilech, kde radnice ovládla spojenectvím bez účasti ODS i KSČM.

Shrneme-li, jaké koalice vytvářela v okresních městech ODS, vyjde nám, že přibližně ve stejném počtu se objevují koalice bez účasti levice a velké koalice, do kterých ODS přibrala i ČSSD.

Paroubek neposílil

Komunální volby byly chápány jako možnost ČSSD a ODS změřit síly po prvním kole hry o novou vládu. Kdo více uspěl? Občanští demokraté dostali 36 procent hlasů, sociální demokraté něco přes 16 procent. I v kategorii mandátů ODS převážila, a to v poměru jedenáct procent ku sedmi. Ještě zajímavější je porovnání se zisky před čtyřmi lety. ODS přibylo jedenáct procent hlasů a 1300 zastupitelů. Paroubkova strana sice získala o procento hlasů víc než před čtyřmi lety, ale přesto přišla o 340 zastupitelů. Jiří Paroubek nedokázal překvapivě využít atmosféru souboje ODS vs. ČSSD k výraznému zlepšení pozice ČSSD v komunální politice. Naopak ODS tradičně silné postavení v zastupitelstvech nejen obhájila, ale dokonce výrazně vylepšila. Topolánkovu vedení se maximálně vyplatil zásadový postoj v povolebním období. Odmítání spolupráce se sociální demokracií se voličům napravo od středu očividně líbí. Navíc celostátní politika letos v komunálních volbách jasně převážila. Nejlépe to ukazuje pražský výsledek. Před čtyřmi lety byla ODS v Praze ještě oslabena dopadem celostátní opoziční smlouvy, teď si polepšila díky vymezení centrální ODS vůči Paroubkovi o celých dvacet procent, přestože zde ODS na radnici vládla celé čtyři roky v koalici právě s ČSSD.

Modrá vlna v Senátu

Historickým přelomem v dějinách Senátu se staly letošní volby. Poprvé v nich totiž jediná strana obsadila nadpoloviční většinu senátorských křesel. Zaměříme-li se na to, odkud geograficky 41 mandátů ODS pochází, bude jednodušší vyjmenovat, kde jsou senátní bašty soupeřů ODS. ČSSD má překvapivě vyrovnaný počet senátorů v Čechách a na Moravě (po 6). Lidovci už tradičně vévodí česko-moravskému i česko-slovenskému pomezí. Senátoři z malých stran a nezávislí jsou zastoupeni rovnoměrně po celé zemi. A ODS také dominuje zbytku senátních obvodů, které tvoří nadpoloviční většinu...